

Šis dokuments ir tikai informatīvs, un tam nav juridiska spēka. Eiropas Savienības iestādes neatbild par tā saturu. Attiecīgo tiesību aktu un to preambulu autentiskās versijas ir publicētas Eiropas Savienības “Oficiālajā Vēstnesī” un ir pieejamas datubāzē “Eur-Lex”. Šie oficiāli spēkā esošie dokumenti ir tieši pieejami, noklikšķinot uz šajā dokumentā iegultajām saitēm

► **B** **EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2000/54/EK**

(2000. gada 18. septembris)

par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar bioloģisku aģentu iedarbību darba vietā
(septītā atsevišķā direktīva saskaņā ar Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punktu)

(OV L 262, 17.10.2000., 21. lpp.)

Grozīta ar:

Oficiālais Vēstnesis

		Nr.	Lappuse	Datums
► <u>M1</u>	Komisijas Direktīva (ES) 2019/1833 (2019. gada 24. oktobris)	L 279	54	31.10.2019.
► <u>M2</u>	Komisijas Direktīva (ES) 2020/739 (2020. gada 3. jūnijs)	L 175	11	4.6.2020.

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA
2000/54/EK**

(2000. gada 18. septembris)

**par darba ņēmēju aizsardzību pret risku, kas saistīts ar bioloģisku
aģentu iedarbību darba vietā (septītā atsevišķā direktīva saskaņā ar
Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punktu)**

I NODAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Mērķis

1. Šīs direktīvas mērķis ir darba ņēmēju aizsardzība pret draudiem viņu veselībai un drošībai, ietverot šo draudu novēršanu, ja tie rodas vai var rasties no pakļaušanas bioloģisku aģentu iedarbībai darba vietā.

Šajā direktīvā noteikti konkrēti minimālo prasību noteikumi minētajā jomā.

2. Direktīvu 89/391/EEK pilnībā attiecina uz visu 1. punktā minēto jomu, neierobežojot stingrākus un/vai īpašus šīs direktīvas noteikumus.

3. Šo direktīvu piemēro, neierobežojot Padomes Direktīvas 90/219/EEK ⁽¹⁾ un Padomes Direktīvas 90/220/EEK ⁽²⁾ noteikumus.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā:

- a) “bioloģiskie aģenti” nozīmē mikroorganismus, ietverot ģenētiski pārveidotus mikroorganismus, šūnu kultūras un cilvēka endoparazītus, kas spēj izraisīt jebkādu infekciju, alerģiju vai saindēšanos;
- b) “mikroorganisms” nozīmē šūnas vai cita līmeņa mikrobioloģisku vienību, kas spēj vairoties vai pārnest ģenētisko materiālu;
- c) “šūnu kultūra” nozīmē no daudzšūnu organismiem iegūtu šūnu audzēšanu barotnē.

“Bioloģiskos aģentus” atkarībā no to spējas izraisīt infekciju iedala četrās riska grupās:

⁽¹⁾ Padomes 1990. gada 23. aprīļa Direktīva 90/219/EEK par ģenētiski pārveidotu mikroorganismu ierobežotu izmantošanu (OV L 117, 8.5.1990., 1. lpp.). Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 98/81/EK (OV L 330, 5.12.1998., 13. lpp.).

⁽²⁾ Padomes 1990. gada 23. aprīļa Direktīva 90/220/EEK par ģenētiski pārveidotu organismu apzinātu izlaišanu vidē (OV L 117, 8.5.1990., 15. lpp.). Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 97/35/EK (OV L 169, 27.6.1997., 72. lpp.).

▼B

1. “1. grupas bioloģiskais aģents” nozīmē tādu aģentu, kura spēja izraisīt cilvēka saslimšanu ir maz ticama.
2. “2. grupas bioloģiskais aģents” nozīmē tādu aģentu, kas spēj izraisīt cilvēka saslimšanu un var apdraudēt darba ņēmējus. Maz ticams, ka tas varētu izplatīties sabiedrībā; parasti ir pieejami efektīvi profilakses vai ārstniecības pasākumi.
3. “3. grupas bioloģiskais aģents” nozīmē tādu aģentu, kas spēj izraisīt smagu cilvēka saslimšanu un nopietni apdraud darba ņēmējus. Tas varētu izplatīties sabiedrībā, bet parasti tā apkaršanai ir pieejami efektīvi profilakses vai ārstniecības pasākumi.
4. “4. grupas bioloģiskais aģents” nozīmē tādu aģentu, kas izraisa smagu cilvēka saslimšanu un ir sevišķi bīstams darba ņēmējiem. Tā izplatīšanās sabiedrībā ir ļoti iespējama; parasti nav pieejami efektīvi profilakses vai ārstniecības pasākumi.

*3. pants***Darbības joma — riska noteikšana un novērtējums**

1. Šī direktīva attiecas uz darbībām, kuru laikā darba ņēmēji sava darba dēļ ir vai var tikt pakļauti bioloģisku aģentu iedarbībai.

2. Jebkuras tādas darbības gadījumā, kas darba ņēmējiem var ietvert risku tikt pakļautiem bioloģisku aģentu iedarbībai, ir jānosaka tās raksturs, pakāpe un ilgums, lai būtu iespējams novērtēt visus draudus darba ņēmēju veselībai vai drošībai un noteikt veicamos pasākumus.

Tādu darbību gadījumā, kas ietver pakļaušanu vairāku bioloģisko aģentu grupu iedarbībai, risku novērtē, pamatojoties uz visu bīstamo klātesošo bioloģisko aģentu radīto apdraudējumu.

Novērtējums regulāri jāatjaunina, un to jāveic vienmēr, kad mainās apstākļi, kas var ietekmēt darba ņēmēju pakļaušanu bioloģisku aģentu iedarbībai.

Darba devējam pēc kompetento iestāžu pieprasījuma jāsniedz informācija, kas izmantota, veicot novērtējumu.

3. Šā panta 2. punktā minēto novērtējumu veic, pamatojoties uz visu pieejamo informāciju, kas ietver:

- a) to bioloģisko aģentu klasifikāciju, kas apdraud vai var apdraudēt cilvēka veselību, kā minēts 18. pantā;
- b) kompetentās iestādes ieteikumus, kuros norādīts, ka bioloģiskais aģents būtu jākontrolē, lai aizsargātu darba ņēmēju veselību, ja tie sava darba rezultātā ir vai var tikt pakļauti šāda bioloģiska aģenta iedarbībai;
- c) informāciju par slimībām, ar kurām var saslimt darba ņēmēju darba rezultātā;
- d) iespējamās alergiskās vai toksiskās sekas darba ņēmēju darba rezultātā;

▼B

- e) informāciju par slimībām, kas diagnosticētas darba ņēmējiem un ir tieši saistītas ar viņu darbu.

*4. pants***Šīs direktīvas dažādo pantu piemērošana attiecībā uz riska novērtējumu**

1. Ja 3. pantā minētā novērtējuma rezultāti rāda, ka pakļautība un/vai iespējamā pakļautība aģenta iedarbībai attiecas uz 1. grupas bioloģisko aģentu, kas darba ņēmējiem neizraisa nosakāmus draudus veselībai, tad 5. līdz 17. pantu un 19. pantu nepiemēro.

Tomēr būtu jāievēro VI pielikuma 1. punkts.

2. Ja 3. pantā minētā novērtējuma rezultāti liecina, ka darbība neietver apzinātu nodomu strādāt ar bioloģisku aģentu vai izmantot to darbā, taču var beigties ar darba ņēmēju pakļaušanu bioloģiska aģenta iedarbībai, kā tādu darbību gaitā, kuru indikatīvs saraksts sniegts I pielikumā, tad piemēro 5., 7., 8., 10., 11., 12., 13. un 14. pantu, ja vien 3. pantā minētā novērtējuma rezultāti nerāda, ka tas nav vajadzīgs.

II NODAĻA

DARBA DEVĒJU PIENĀKUMI*5. pants***Aizstāšana**

Ja veicamās darbības raksturs to pieļauj, darba devējs izvairās no kaitīgu bioloģisku aģentu izmantošanas, aizstājot tos ar bioloģiskiem aģentiem, kas to izmantošanas apstākļos nav bīstami vai ir mazāk bīstami darba ņēmēju veselībai attiecīgajā gadījumā un saskaņā ar tā brīža zinātnes atziņām.

*6. pants***Riska samazināšana**

1. Ja 3. pantā minētā novērtējuma rezultāti atklāj draudus darba ņēmēju veselībai vai drošībai, darba ņēmēju pakļaušana aģentu iedarbībai ir jānovērš.

2. Ja tas ir tehniski neiespējami, ņemot vērā konkrēto darbību un 3. pantā minēto riska novērtējumu, tad risku tikt pakļautiem aģentu iedarbībai jāsamazina tiktāl, cik vajadzīgs, lai pienācīgi aizsargātu attiecīgo darba ņēmēju veselību un drošību, jo īpaši ar šādiem pasākumiem, kas piemērojami, ievērojot 3. pantā minētā novērtējuma rezultātus:

- a) iespējami samazinot to darba ņēmēju skaitu, kas ir vai var tikt pakļauti aģentu iedarbībai;
- b) plānojot darba procesus un tehniskās kontroles pasākumus tā, lai novērstu vai līdz minimumam samazinātu bioloģisko aģentu izplūdi darba vietā;

▼B

- c) veicot kolektīvus aizsardzības pasākumus un/vai, ja pakļaušanu aģentu iedarbībai nevar novērst ar citiem līdzekļiem, veicot individuālus aizsardzības pasākumus;
- d) veicot higiēnas pasākumus, kas ir saderīgi ar mērķi novērst vai samazināt bioloģisko aģentu nejaušas pārvešanas vai izplūdes iespēju no darba vietas;
- e) izmantojot bioloģiskās bīstamības brīdinājuma zīmi, kas attēlota II pielikumā, un citas attiecīgas brīdinājuma zīmes;
- f) izstrādājot rīcības plānus negadījumiem saistībā ar bioloģiskajiem aģentiem;
- g) ja vajadzīgs un tehniski iespējams — nosakot darbā izmantoto bioloģisko aģentu klātbūtni ārpus to tiešā fiziskā ieslēguma;
- h) nodrošinot darba ņēmējiem līdzekļus nekaitīgai atkritumu savākšanai, uzglabāšanai un iznīcināšanai, ietverot drošu, skaidri atšķiramu un, vajadzības gadījumā, piemēroti apstrādātu trauku izmantošanu;
- i) izveidojot sistēmu drošai bioloģisko aģentu pārkraušanai un transportam darba vietā.

*7. pants***Kompetentās iestādes informēšana**

1. Ja 3. pantā minētā novērtējuma rezultāti atklāj draudus darba ņēmēju veselībai vai drošībai, darba devēji pēc kompetentās iestādes pieprasījuma dara pieejamu attiecīgu informāciju par:

- a) novērtējuma rezultātiem;
- b) darbībām, kuru laikā darba ņēmēji ir tikuši pakļauti vai varbūt ir tikuši pakļauti bioloģisko aģentu iedarbībai;
- c) iedarbībai pakļauto darba ņēmēju skaitu;
- d) par darba drošību un veselības aizsardzību atbildīgās personas vārdu un pilnvaras;
- e) veiktajiem aizsardzības un profilakses pasākumiem, tostarp informāciju par darba procesu un metodēm;
- f) rīcības plānu avārijas gadījumā, lai aizsargātu darba ņēmējus no pakļaušanas 3. vai 4. grupas bioloģiskā aģenta iedarbībai, kas varētu notikt fiziskā ieslēguma zuduma gadījumā.

2. Darba devēji tūlīt informē kompetento iestādi par visiem negadījumiem vai starpgadījumiem, kas varētu būt radījuši bioloģiska aģenta izplūdi un kas varētu izraisīt smagu cilvēka inficēšanos un/vai saslimšanu.

3. Šīs direktīvas 11. pantā minēto sarakstu un 14. pantā minētos medicīniskos datus kompetentajai iestādei dara pieejamu gadījumos, kad uzņēmums beidz darbību, un saskaņā ar valsts tiesību aktiem un/vai praksi.

▼B*8. pants***Higiēna un individuālā aizsardzība**

1. Darba devējiem ir pienākums visu to darbību gadījumos, kas apdraud darba ņēmēju drošību vai veselību tādēļ, ka tiek strādāts ar bioloģiskiem aģentiem, veikt attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka:

- a) darba ņēmēji neēd vai nedzer darba vietās, kuras var būt inficējuši bioloģiski aģenti;
- b) darba ņēmējus apgādā ar pienācīgiem aizsargtērpiem vai citu attiecīgu specapgērbu;
- c) darba ņēmēju rīcībā ir pienācīgas un atbilstīgas mazgāšanās un tualetes telpas, kurās var atrasties ierīces acu mazgāšanai un/vai ādas antiseptiskie līdzekļi;
- d) visi vajadzīgie aizsarglīdzekļi tiek:
  - pienācīgi uzglabāti skaidri noteiktā vietā,
  - pārbaudīti un tīrīti, ja iespējams, pirms lietošanas un vienmēr pēc katras lietošanas reizes,
  - bojājumu gadījumos — salaboti vai nomainīti pirms tālākas izmantošanas;
- e) tiek noteikta kārtība, kādā veic cilvēku vai dzīvnieku izcelsmes paraugu ņemšanu, apstrādi un analīzi.

2. Darba apģērbu un aizsarglīdzekļus, tostarp 1. punktā minētos aizsargtērpus, ko var būt inficējuši bioloģiskie aģenti, jāaizvāc, izejot no darba vietas, un līdz otrajā daļā minēto pasākumu veikšanai jātur atsevišķi no pārējiem apģērbiem.

Darba devējam jānodrošina, ka šo apģērbu un aizsarglīdzekļus dezinficē un tīra vai, vajadzības gadījumā, iznīcina.

3. No darba ņēmējiem nedrīkst iekasēt maksu par 1. un 2. punktā minētajiem pasākumiem.

*9. pants***Informācija un darba ņēmēju sagatavošana**

1. Darba devējs veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka darba ņēmēji un/vai darba ņēmēju pārstāvji uzņēmumā vai iestādē, pamatojoties uz visu pieejamo informāciju, tiek pietiekamā apjomā un pienācīgi sagatavoti, jo īpaši sniedzot informāciju un instrukcijas šādās jomās:

- a) iespējamie draudi veselībai;
- b) piesardzības pasākumi, kas veicami, lai nepieļautu aģenta iedarbību;
- c) higiēnas prasības;
- d) aizsarglīdzekļu un aizsargtērpu lietošana;
- e) darba ņēmēju rīcība starpgadījumu laikā un rīcība, lai tos nepieļautu.

▼B

2. Sagatavošanu:
  - a) veic, uzsākot darbu, kas ietver saskari ar bioloģiskiem aģentiem;
  - b) koriģē, ņemot vērā jaunus vai citādus draudus, un
  - c) vajadzības gadījumā periodiski atkārt.

*10. pants***Darba ņēmēju informēšana īpašos gadījumos**

1. Darba devēji nodrošina rakstiskus norādījumus darba vietā un, vajadzības gadījumā, izliek paziņojumus, kuros ietver vismaz kārtību, kādā jārikojas gadījumā, ja:
  - a) noticis nopietns negadījums vai starpgadījums, kas saistīts ar bioloģiska aģenta apstrādi;
  - b) tiek apstrādāts 4. grupas bioloģiskais aģents.
2. Par visiem negadījumiem vai starpgadījumiem, kas saistīti ar bioloģiska aģenta apstrādi, darba ņēmēji nekavējoties ziņo atbildīgajai personai vai personai, kas atbild par darba drošību un veselības aizsardzību.
3. Darba devēji tūlīt informē darba ņēmējus un/vai darba ņēmēju pārstāvjus par visiem negadījumiem vai starpgadījumiem, kas varētu būt radījuši bioloģiska aģenta izplūdi un kas varētu izraisīt smagu cilvēka inficēšanos un/vai saslimšanu.

Turklāt, ja notiek nopietns negadījums vai starpgadījums, darba devēji cik ātri vien iespējams informē darba ņēmējus un/vai darba ņēmēju pārstāvjus uzņēmumā vai iestādē par šo notikumu, tā cēloņiem un pasākumiem, kas ir veikti vai tiks veikti, lai stāvokli stabilizētu.
4. Ikvienam darba ņēmējam jābūt pieejamai tai informācijai no 11. pantā minētā saraksta, kas attiecas uz viņu personiski.
5. Darba ņēmējiem un/vai darba ņēmēju pārstāvjiem uzņēmumā vai iestādē jābūt pieejamai anonīmai kolektīvajai informācijai.
6. Darba devēji pēc darba ņēmēju un/vai viņu pārstāvju pieprasījuma sniedz viņiem 7. panta 1. punktā paredzēto informāciju.

*11. pants***Aģentu iedarbībai pakļauto darba ņēmēju saraksts**

1. Darba devēji veido to darba ņēmēju sarakstu, kas tikuši pakļauti 3. un/vai 4. grupas bioloģisko aģentu iedarbībai, norādot veiktā darba veidu un, kur vien iespējams, bioloģisko aģentu, kura iedarbībai darba ņēmēji tikuši pakļauti, kā arī attiecīgi veic uzskaiti par pakļaušanu aģentu iedarbībai, negadījumiem un starpgadījumiem.

▼B

2. Šā panta 1. punktā minēto sarakstu saglabā vismaz 10 gadus pēc aģenta iedarbības beigām un saskaņā ar valsts tiesību aktiem un/vai praksi.

To iedarbību gadījumā, kas var izraisīt inficēšanos un:

- a) kas saistītas ar bioloģiskiem aģentiem, par kuriem zināms, ka tie spēj izraisīt paliekošas vai latentas infekcijas;
- b) kas, ņemot vērā pašreizējās zinātnes atziņas, nav diagnosticējamās, pirms daudzu gadu vēlāk parādās slimības pazīmes;
- c) kam ir īpaši ilgstoši inkubācijas laikposmi, pirms parādās slimības pazīmes;
- d) kas izraisa slimības, kuras, neraugoties uz ārstēšanu, ilgā laikposmā ik pēc brīža uzliesmo no jauna, vai
- e) kam var būt nopietnas ilglaicīgas komplikācijas,

sarakstu saglabā attiecīgi ilgāku laiku — līdz pat 40 gadiem pēc pēdējās zināmās pakļaušanas iedarbībai.

3. Šā panta 1. punktā minētajam sarakstam jābūt pieejamam šīs direktīvas 14. pantā minētajam ārstam un/vai darba drošības un veselības aizsardzības kompetentajai iestādei un visām citām personām, kas atbild par darba drošību un veselības aizsardzību.

*12. pants***Darba ņēmēju konsultēšanās un līdzdalība**

Darba ņēmēju un/vai viņu pārstāvju konsultēšanās un līdzdalība saistībā ar jautājumiem, ko aptver šī direktīva, notiek saskaņā ar Direktīvas 89/391/EEK 11. pantu.

*13. pants***Paziņojums kompetentajai iestādei**

1. Kompetentajai iestādei sniedz iepriekšēju paziņojumu, ja pirmo reizi gatavojas izmantot:

- a) 2. grupas bioloģiskos aģentus;
- b) 3. grupas bioloģiskos aģentus;
- c) 4. grupas bioloģiskos aģentus.

Paziņojumu sniedz vismaz 30 dienas pirms darba uzsākšanas.

Saskaņā ar 2. punktu iepriekšēju paziņojumu sniedz arī tad, kad pirmo reizi gatavojas izmantot jebkuru citu 4. grupas bioloģisko aģentu un jebkuras citas jaunas grupas aģentu, kas pieder 3. grupas bioloģiskajiem aģentiem, ja darba devējs pats veic šā bioloģiskā aģenta iepriekšēju klasifikāciju.

2. Laboratorijām, kas sniedz diagnostikas pakalpojumus attiecībā uz 4. grupas bioloģiskajiem aģentiem, jāsniedz tikai sākotnējs paziņojums par savu nodomu.

3. Atkārtots paziņojums jāsniedz vienmēr, kad darba drošības un veselības aizsardzības pasākumu veikšanas nozīme būtiski mainās, mainoties darba procesiem un/vai kārtībai, kas padara iepriekšējo paziņojumu par novecojušu.

▼B

4. Šā panta 1., 2. un 3. punktā minētajā paziņojumā iekļauj:
  - a) uzņēmuma un/vai iestādes nosaukumu un adresi;
  - b) par darba drošību un veselības aizsardzību atbildīgās personas vārdu un pilnvaras;
  - c) 3. pantā minētā novērtējuma rezultātus;
  - d) bioloģiskā aģenta sugu;
  - e) paredzētos aizsardzības un profilakses pasākumus.

III NODAĻA

DAŽĀDI NOTEIKUMI

14. pants

Medicīniskā uzraudzība

1. Dalībvalstis saskaņā ar saviem tiesību aktiem un praksi izveido sistēmu, ko piemēro, veicot attiecīgu medicīnisku uzraudzību darba ņēmējiem, attiecībā uz kuriem 3. pantā minētā novērtējuma rezultāti atklāj draudus veselībai vai drošībai.

2. Šā panta 1. punktā minētajai sistēmai jābūt tādai, lai ikviens darba ņēmējs vajadzības gadījumā varētu iziet attiecīgu veselības pārbaudi:

- a) pirms pakļaušanas aģenta iedarbībai;
- b) pēc tās — ar regulāriem starplaikiem.

Šai sistēmai jābūt tādai, lai būtu iespējams tiešā veidā piemērot individuālās un darba higiēnas pasākumus.

3. Šīs direktīvas 3. pantā minētajā novērtējumā būtu jānosaka tie darba ņēmēji, kam var būt nepieciešami īpaši aizsargpasākumi.

Vajadzības gadījumā tiem darba ņēmējiem, kas vēl nav imūni pret bioloģisko aģentu, kura iedarbībai viņi ir vai varētu būt pakļauti, jādara pieejamas iedarbīgas vakcīnas.

Darba devējiem, darot vakcīnas pieejamas, būtu jāievēro ieteicamais prakses kodekss, kas izklāstīts VII pielikumā.

Ja tiek konstatēta darba ņēmēja inficēšanās un/vai saslimšana, par ko ir aizdomas, ka tā radusies aģenta iedarbības rezultātā, tad ārsts vai iestāde, kas atbild par darba ņēmēju medicīnisko uzraudzību, piedāvā veikt veselības pārbaudi citiem darba ņēmējiem, kas tikuši pakļauti līdzīgai iedarbībai.

Šādā gadījumā veic aģentu iedarbības draudu atkārtotu novērtējumu saskaņā ar 3. pantu.

4. Veselības pārbaudes veikšanas gadījumā individuālās slimības vēstures saglabā vismaz 10 gadus pēc aģenta iedarbības beigām un saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi.

▼B

Īpašajos gadījumos, kas minēti 11. panta 2. punkta otrajā daļā, individuālo slimības vēsturi saglabā attiecīgi ilgāku laiku — līdz pat 40 gadiem pēc pēdējās zināmās pakļaušanas iedarbībai.

5. Ārsts vai iestāde, kas atbild par medicīnisko uzraudzību, piedāvā aizsardzības vai profilaktiskos pasākumus, kas veicami attiecībā uz katru atsevišķu darba ņēmēju.

6. Darba ņēmējiem jāsaņem informācija un padoms attiecībā uz visām veselības pārbaudēm, ko viņi var iziet pēc aktīvās vielas iedarbības beigām.

7. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem un vai praksi:

a) darba ņēmējiem ir pieejami veselības pārbaudžu rezultāti, kas attiecas uz viņiem, un

b) attiecīgie darba ņēmēji vai darba devējs var pieprasīt veselības pārbaudžu rezultātu pārskatīšanu.

8. Praktiski ieteikumi attiecībā uz darba ņēmēju medicīnisko uzraudzību ir sniegti IV pielikumā.

9. Par visiem saslimšanas vai nāves gadījumiem, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem un/vai praksi ir atzīti par bioloģisku aģentu iedarbības darba vietā rezultātu, paziņo kompetentajai iestādei.

15. pants

Veselības un veterinārās aprūpes iestādes, kas nav diagnostikas laboratorijas

1. Šīs direktīvas 3. pantā minētajā novērtējumā īpaša uzmanība būtu jāpievērš:

a) nenoteiktībai attiecībā uz bioloģisko aģentu klātbūtni pacientos — cilvēkos vai dzīvniekos — un no viņiem ņemtajos materiālos un paraugos;

b) draudiem, ko rada bioloģiskie aģenti, kuru klātbūtne pacientos — cilvēkos vai dzīvniekos — un no viņiem ņemtajos materiālos un paraugos ir zināma vai par kuru klātbūtni ir aizdomas;

c) riskam, kas saistīts ar darba raksturu.

2. Veselības un veterinārās aprūpes iestādēs veic atbilstīgus pasākumus, lai aizsargātu attiecīgo darba ņēmēju veselību un drošību.

Veicamie pasākumi jo īpaši ietver:

a) attiecīgu sanācijas un dezinfekcijas procedūru precizēšanu,

b) tādas kārtības ieviešanu, kas ļauj bez riska rīkoties ar inficētajiem atkritumiem un atbrīvoties no tiem.

3. Izolatoros, kur atrodas pacienti — cilvēki vai dzīvnieki, kas ir vai kas iespējams ir inficējušies ar 3. vai 4. grupas bioloģiskajiem aģentiem, izvēlas kādus no izolācijas pasākumiem, kas uzskaitīti V pielikuma A slejā, lai līdz minimumam samazinātu inficēšanās risku.

▼B*16. pants***Īpaši pasākumi attiecībā uz rūpnieciskiem procesiem, laboratorijām un dzīvniekiem paredzētajām telpām**

1. Laboratorijās, tostarp diagnostikas laboratorijās, un telpās, kurās tur laboratorijas dzīvniekus, kas tīši inficēti ar 2., 3. vai 4. grupas bioloģiskajiem aģentiem vai kas ir, vai par ko ir aizdomas, ka tie ir šādu aģentu pārnēsātāji, jāveic šādi pasākumi:

- a) laboratorijās, kur zinātniskos, attīstības, mācību vai diagnostikas nolūkos strādā ar 2., 3. vai 4. grupas bioloģiskajiem aģentiem, nosaka izolācijas pasākumus saskaņā ar V pielikumu, lai līdz minimumam samazinātu inficēšanās risku;
- b) pēc 3. pantā minētā novērtējuma veikšanas pasākumus nosaka saskaņā ar V pielikumu un pēc tam, kad ir noteikta fiziskās izolācijas pakāpe, ko nepieciešams ievērot attiecībā uz bioloģisko aģentu atbilstīgi riska pakāpei.

Darbības ar bioloģiskiem aģentiem jāveic:

— attiecībā uz 2. grupas bioloģiskajiem aģentiem — vienīgi darba vietās, kas atbilst vismaz 2. izolācijas pakāpei;

— attiecībā uz 3. grupas bioloģiskajiem aģentiem — vienīgi darba vietās, kas atbilst vismaz 3. izolācijas pakāpei;

— attiecībā uz 4. grupas bioloģiskajiem aģentiem — vienīgi darba vietās, kas atbilst vismaz 4. izolācijas pakāpei.

- c) laboratorijās, kurās strādā ar materiāliem, attiecībā uz kuriem pastāv nenoteiktība par tādu bioloģisko aģentu klātbūtni šajos materiālos, kas var izraisīt cilvēka saslimšanu, bet kuru mērķis nav strādāt ar bioloģiskiem aģentiem kā tādiem (t.i., kultivēt vai vākt tos), būtu jānodrošina vismaz 2. izolācijas pakāpe. 3. vai 4. izolācijas pakāpe jānodrošina attiecīgā gadījumā, ja ir zināms vai ja ir aizdomas, ka tā ir vajadzīga, izņemot, ja valsts kompetento iestāžu sniegtās pamatnostādnes noteiktos gadījumos pieļauj zemākas izolācijas pakāpes iespējamību.

2. Attiecībā uz rūpnieciskiem procesiem, kuros izmanto 2., 3. vai 4. grupas bioloģiskos aģentus, jāveic šādi pasākumi:

- a) izolācijas principus, kas izklāstīti 1. punkta b) apakšpunkta otrajā daļā, būtu jāattiecina arī rūpnieciskiem procesiem, pamatojoties uz praktiskajiem pasākumiem un attiecīgo kārtību, kas sniegta VI pielikumā;
- b) saskaņā ar tā riska novērtējumu, kas saistīts ar 2., 3. vai 4. grupas bioloģisko aģentu izmantošanu, kompetentās iestādes var pieņemt lēmumu par attiecīgiem pasākumiem, kas jāpiemēro šādu bioloģisku aģentu rūpnieciskam izmantojumam.

▼B

3. Attiecībā uz visām 1. un 2. punktā aptvertajām darbībām, ja nav bijis iespējams veikt bioloģiskā aģenta galīgu novērtējumu, bet izrādās, ka šā bioloģiskā aģenta paredzētā izmantošana darba ņēmējiem var radīt nopietnus draudus veselībai, tad darbības var veikt vienīgi darba vietās, kuru izolētība atbilst vismaz 3. pakāpei.

*17. pants***Datu izmantošana**

Komisijai ir pieejami dati, ko valsts kompetentās iestādes ieguvušas, apstrādājot 14. panta 9. punktā minēto informāciju.

*18. pants***Bioloģisko aģentu klasifikācija**

1. Kopienas klasifikāciju veido, pamatojoties uz definīcijām 2. panta otrās daļas 2. līdz 4. punktā (2. līdz 4. grupa).

2. Līdz Kopienas klasifikācijas izveidošanai dalībvalstis klasificē bioloģiskos aģentus, kas ir vai var būt bīstami cilvēka veselībai, pamatojoties uz definīcijām 2. panta otrās daļas 2. līdz 4. punktā (2. līdz 4. grupa).

3. Ja vērtējamo bioloģisko aģentu nevar nepārprotami ierindot kādā no 2. panta otrajā daļā minētajām grupām, tad no pieejamajām alternatīvām tas jāierindo tajā grupā, kam riska pakāpe ir visaugstākā.

*19. pants***Pielikumi**

Tīri tehniskus pielikumu labojumus, ņemot vērā tehnikas sasniegumus, izmaiņas starptautiskos noteikumos vai instrukcijās, kā arī jaunākos atklājumus bioloģisko aģentu jomā pieņem saskaņā ar Direktīvas 89/391/EEK 17. pantā noteikto kārtību.

*20. pants***Paziņojums Komisijai**

Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, kuru reglamentē šī direktīva.

*21. pants***Atcelšana**

Direktīvu 90/679/EEK, kas grozīta ar VIII pielikuma A daļā minētajām direktīvām, atceļ, neierobežojot dalībvalstu saistības, kas skar VIII pielikuma B daļā noteiktos pārņemšanas termiņus.

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu un savstarpēji saista saskaņā ar IX pielikuma korelācijas tabulu.

▼B

22. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī*.

23. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

▼ M1*I PIELIKUMS***INDIKATĪVS DARBĪBU SARAKSTS****(4. panta 2. punkts)***Ievadpiezīme*

Ja saskaņā ar šīs direktīvas 3. pantu un 4. panta 2. punktu veiktā riska novērtējuma rezultāts uzrāda neparedzētu eksponētību bioloģiskajiem aģentiem, iespējams, jāapsver arī citas šajā pielikumā neiekļautas darba jomas.

1. Darbs pārtikas ražošanas uzņēmumos.
2. Darbs lauksaimniecībā.
3. Darbs, kurā ir saskare ar dzīvniekiem un/vai dzīvnieku izcelsmes produktiem.
4. Darbs veselības aprūpē, tostarp darbs izolatorā un morgā.
5. Darbs klīniskajās, veterinārajās un diagnostikas laboratorijās, izņemot mikrobioloģiskās diagnostikas laboratorijas.
6. Darbs atkritumu izgāztuvēs.
7. Darbs notekūdeņu attīrīšanas iekārtās.

▼B

II PIELIKUMS

BIOLOĢISKĀS BĪSTAMĪBAS BRĪDINĀJUMA ZĪME

(6. panta 2. punkta e) apakšpunkts)

▼ **M1***III PIELIKUMS***KOPIENAS KLASIFIKĀCIJA****2. panta otrā daļa un 18. pants**

IEVADPIEZĪMES

1. Saskaņā ar direktīvas darbības jomu klasificēto aģentu sarakstā iekļaujami tikai tie aģenti, par kuriem zināms, ka tie var inficēt cilvēku.

Vajadzības gadījumā indikatori sniedz norādes par šo aģentu iespējamo toksiskumu un alergēniskumu.

Sarakstā neiekļauj tos dzīvnieku un augu saslimšanu izraisītājus, par kuriem zināms, ka tie neietekmē cilvēku.

Sastādot šo klasificēto bioloģisko aģentu sarakstu, nav ņemti vērā ģenētiski pārveidotie mikroorganismi.

2. Klasificēto aģentu saraksts sastādīts, pamatojoties uz šo aģentu ietekmi uz veseliem darba ņēmējiem.

Nav pievērsta īpaša uzmanība konkrētām ietekmēm uz tiem darba ņēmējiem, kuru uzņēmīgumu pret slimībām var ietekmēt tādi vai citādi iemesli, piemēram, jau esoša saslimšana, medikamentu lietošana, novājināta imūnsistēma, grūtniecība vai barošana ar krūti.

Papildu risku, kam pakļauti šādi darba ņēmēji, būtu jāuzskata par daļu no direktīvā pieprasītā riska novērtējuma.

Noteiktos rūpnieciskos procesos, noteikta veida laboratorijas darbos vai noteikta veida darbā ar dzīvniekiem, kas ietver faktisku vai iespējamu eksponētību 3. vai 4. grupas bioloģiskajiem aģentiem, visiem veiktajiem tehniskajiem drošības pasākumiem jāatbilst direktīvas 16. pantam.

3. Bioloģiskie aģenti, kas nav klasificēti kā iekļaujami saraksta 2. līdz 4. grupā, nav netieši klasificēti kā iekļaujami 1. grupā.

Attiecībā uz tām ģintīm, kur zināmas vairākas sugas, kas ir cilvēku patogēnas, sarakstā iekļauj tās sugas, kas visbiežāk izraisa saslimšanu, un vispārīgāku atsauci, kas norāda uz citu pie šīs pašas ģints piederošu sugu pārstāvju spēju ietekmēt veselības stāvokli.

Ja klasificēto bioloģisko aģentu sarakstā minēta visa ģints, tas nozīmē, ka ar to nav domātas sugas un celmi, par kuriem zināms, ka tie neizraisa saslimšanu.

4. Ja celms ir mazvirulents vai zaudējis zināmos virulences gēnus, tad nav noteikti nepieciešams piemērot tā cilmes celma klasifikācijai atbilstīgu ierobežošanu; vajadzīgo ierobežošanas pakāpi nosaka, pamatojoties uz riskam darba vietā atbilstīgu novērtējumu.

Šāds gadījums ir, piemēram, tad, kad šādu celmu plāno izmantot kā profilaktiskiem vai terapeitiskiem nolūkiem paredzētu produktu vai produkta sastāvdaļu.

5. Klasificēto aģentu nomenklatūra, kas izmantota šā saraksta veidošanā, atspoguļo un ir saskaņā ar tiem jaunākajiem starptautiskajiem nolīgumiem aģentu taksonomijas un nomenklatūras sakarā, kas ir spēkā šā saraksta sastādīšanas laikā.

▼ M1

6. Klasificēto bioloģisko aģentu saraksts atspoguļo zināšanu līmeni laikā, kad tas tika sastādīts.

Sarakstu atjaunina, tiklīdz tas vairs neatbilst jaunākajam zināšanu līmenim.

7. Dalībvalstīm jānodrošina, ka visus vīrusus, kas jau ir izdalīti cilvēka organismā un kas nav novērtēti un ietverti šajā pielikumā, klasificē kā piederošus vismaz 2. grupai, izņemot, ja dalībvalstīm ir pierādījumi, ka šo vīrusu spēja izraisīt cilvēka saslimšanu ir maz ticama.

8. Noteikti 3. grupas bioloģiskie aģenti, kas pievienotajā sarakstā ir atzīmēti ar divām zvaigznītēm (**), darba ņēmējiem var nozīmēt tikai nelielu inficēšanās risku, jo parasti ar tiem nevar inficēties ieelpojot.

Dalībvalstis novērtē ierobežošanas pasākumus, kas piemērojami šādiem aģentiem, ņemot vērā attiecīgo specifisko darbību raksturu un tajās izmantotā aģenta daudzumu, lai noteiktu, vai noteiktos apstākļos var atteikties no dažiem šādiem pasākumiem.

9. Ierobežošanas prasības, kas izriet no parazītu klasifikācijas, piemēro tikai tiem parazītu dzīves cikla posmiem, kuros tie ir spējīgi inficēt cilvēku darba vietā.

10. Šajā sarakstā sniegtas atsevišķas norādes arī gadījumos, kad bioloģiskie aģenti varētu izraisīt alerģiju vai saindēšanos, kad ir pieejama iedarbīga vakcīna un kad ir ieteicams aģentam eksponēto darba ņēmēju sarakstu saglabāt ilgāk par 10 gadiem.

Šīs norādes apzīmē šādi burti:

A: iespējama alerģija

D: šim bioloģiskajam aģentam eksponēto darba ņēmēju saraksts saglabājams ilgāk nekā 10 gadus pēc pēdējās zināmās iedarbības beigām.

T: toksīnu veidošanās

V: ES pieejama un reģistrēta iedarbīga vakcīna

Veicot profilaktisko vakcināciju, būtu jāievēro VII pielikumā izklāstītais prakses kodekss.

▼ **M1**

BAKTĒRIJAS
un līdzīgi organismi

NB! Šajā sarakstā minētajiem bioloģiskajiem aģentiem, visas ģints iekļaušana ar papildinājumu "spp." nozīmē citas sugas, kas pieder šai ģintij un nav atsevišķi iekļautas šajā sarakstā, bet kas ir zināmas kā cilvēka slimību izraisītājas. Papildinformāciju skatīt 3. ievadpiezīmē.

Bioloģiskais aģents	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Actinomadura madurae</i>	2	
<i>Actinomadura pelletieri</i>	2	
<i>Actinomyces gerencseriae</i>	2	
<i>Actinomyces israelii</i>	2	
<i>Actinomyces</i> spp.	2	
<i>Aggregatibacter actinomycetemcomitans (Actinobacillus actinomycetemcomitans)</i>	2	
<i>Anaplasma</i> spp.	2	
<i>Arcanobacterium haemolyticum (Corynebacterium haemolyticum)</i>	2	
<i>Arcobacter butzleri</i>	2	
<i>Bacillus anthracis</i>	3	T
<i>Bacteroides fragilis</i>	2	
<i>Bacteroides</i> spp.	2	
<i>Bartonella bacilliformis</i>	2	
<i>Bartonella quintana (Rochalimaea quintana)</i>	2	
<i>Bartonella (Rochalimaea)</i> spp.	2	
<i>Bordetella bronchiseptica</i>	2	
<i>Bordetella parapertussis</i>	2	
<i>Bordetella pertussis</i>	2	T, V
<i>Bordetella</i> spp.	2	
<i>Borrelia burgdorferi</i>	2	
<i>Borrelia duttonii</i>	2	
<i>Borrelia recurrentis</i>	2	
<i>Borrelia</i> spp.	2	
<i>Brachyspira</i> spp	2	
<i>Brucella abortus</i>	3	
<i>Brucella canis</i>	3	
<i>Brucella inopinata</i>	3	
<i>Brucella melitensis</i>	3	
<i>Brucella suis</i>	3	
<i>Burkholderia cepacia</i>	2	
<i>Burkholderia mallei (Pseudomonas mallei)</i>	3	
<i>Burkholderia pseudomallei (Pseudomonas pseudomallei)</i>	3	D
<i>Campylobacter fetus</i> subsp. <i>fetus</i>	2	
<i>Campylobacter fetus</i> subsp. <i>venerealis</i>	2	
<i>Campylobacter jejuni</i> subsp. <i>doylei</i>	2	
<i>Campylobacter jejuni</i> subsp. <i>jejuni</i>	2	

▼ M1

Bioloģiskais aģents	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Campylobacter</i> spp.	2	
<i>Cardiobacterium hominis</i>	2	
<i>Cardiobacterium valvarum</i>	2	
<i>Chlamydia abortus</i> (<i>Chlamydophila abortus</i>)	2	
<i>Chlamydia caviae</i> (<i>Chlamydophila caviae</i>)	2	
<i>Chlamydia felis</i> (<i>Chlamydophila felis</i>)	2	
<i>Chlamydia pneumoniae</i> (<i>Chlamydophila pneumoniae</i>)	2	
<i>Chlamydia psittaci</i> (<i>Chlamydophila psittaci</i>) (putnu celmi)	3	
<i>Chlamydia psittaci</i> (<i>Chlamydophila psittaci</i>) (citi celmi)	2	
<i>Chlamydia trachomatis</i> (<i>Chlamydophila trachomatis</i>)	2	
<i>Clostridium botulinum</i>	2	T
<i>Clostridium difficile</i>	2	T
<i>Clostridium perfringens</i>	2	T
<i>Clostridium tetani</i>	2	T, V
<i>Clostridium</i> spp.	2	
<i>Corynebacterium diphtheriae</i>	2	T, V
<i>Corynebacterium minutissimum</i>	2	
<i>Corynebacterium pseudotuberculosis</i>	2	T
<i>Corynebacterium ulcerans</i>	2	T
<i>Corynebacterium</i> spp.	2	
<i>Coxiella burnetii</i>	3	
<i>Edwardsiella tarda</i>	2	
<i>Ehrlichia</i> spp.	2	
<i>Eikenella corrodens</i>	2	
<i>Elizabethkingia meningoseptica</i> (<i>Flavobacterium meningosepticum</i>)	2	
<i>Enterobacter aerogenes</i> (<i>Klebsiella mobilis</i>)	2	
<i>Enterobacter cloacae</i> subsp. <i>cloacae</i> (<i>Enterobacter cloacae</i>)	2	
<i>Enterobacter</i> spp.	2	
<i>Enterococcus</i> spp.	2	
<i>Erysipelothrix rhusiopathiae</i>	2	
<i>Escherichia coli</i> (izņemot nepatogēnos celmus)	2	
<i>Escherichia coli</i> , verocitotoksikogēnie celmi (piemēram, O157:H7 vai O103)	3 (*)	T
<i>Fluoribacter bozemanae</i> (<i>Legionella</i>)	2	
<i>Francisella hispaniensis</i>	2	
<i>Francisella tularensis</i> subsp. <i>holarctica</i>	2	
<i>Francisella tularensis</i> subsp. <i>mediasiatica</i>	2	
<i>Francisella tularensis</i> subsp. <i>novicida</i>	2	
<i>Francisella tularensis</i> subsp. <i>tularensis</i>	3	
<i>Fusobacterium necrophorum</i> subsp. <i>funduliforme</i>	2	
<i>Fusobacterium necrophorum</i> subsp. <i>necrophorum</i>	2	
<i>Gardnerella vaginalis</i>	2	

▼ M1

Bioloģiskais aģents	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Haemophilus ducreyi</i>	2	
<i>Haemophilus influenzae</i>	2	V
<i>Haemophilus</i> spp.	2	
<i>Helicobacter pylori</i>	2	
<i>Helicobacter</i> spp.	2	
<i>Klebsiella oxytoca</i>	2	
<i>Klebsiella pneumoniae</i> subsp. <i>ozaenae</i>	2	
<i>Klebsiella pneumoniae</i> subsp. <i>pneumoniae</i>	2	
<i>Klebsiella pneumoniae</i> subsp. <i>rhinoscleromatis</i>	2	
<i>Klebsiella</i> spp.	2	
<i>Legionella pneumophila</i> subsp. <i>fraseri</i>	2	
<i>Legionella pneumophila</i> subsp. <i>pascullei</i>	2	
<i>Legionella pneumophila</i> subsp. <i>pneumophila</i>	2	
<i>Legionella</i> spp.	2	
<i>Leptospira interrogans</i> (visi seroloģiskie varianti)	2	
<i>Leptospira interrogans</i> spp.	2	
<i>Listeria monocytogenes</i>	2	
<i>Listeria ivanovii</i> subsp. <i>ivanovii</i>	2	
<i>Listeria invanovii</i> subsp. <i>londoniensis</i>	2	
<i>Morganella morganii</i> subsp. <i>morganii</i> (<i>Proteus morganii</i>)	2	
<i>Morganella morganii</i> subsp. <i>sibonii</i>	2	
<i>Mycobacterium abscessus</i> subsp. <i>abscessus</i>	2	
<i>Mycobacterium africanum</i>	3	V
<i>Mycobacterium avium</i> subsp. <i>avium</i> (<i>Mycobacterium avium</i>)	2	
<i>Mycobacterium avium</i> subsp. <i>paratuberculosis</i> (<i>Mycobacterium paratuberculosis</i>)	2	
<i>Mycobacterium avium</i> subsp. <i>silvaticum</i>	2	
<i>Mycobacterium bovis</i>	3	V
<i>Mycobacterium caprae</i> (<i>Mycobacterium tuberculosis</i> subsp. <i>caprae</i>)	3	
<i>Mycobacterium chelonae</i>	2	
<i>Mycobacterium chimaera</i>	2	
<i>Mycobacterium fortuitum</i>	2	
<i>Mycobacterium intracellulare</i>	2	
<i>Mycobacterium kansasii</i>	2	
<i>Mycobacterium leprae</i>	3	
<i>Mycobacterium malmoense</i>	2	
<i>Mycobacterium marinum</i>	2	
<i>Mycobacterium microti</i>	3 (*)	
<i>Mycobacterium pinnipedii</i>	3	
<i>Mycobacterium scrofulaceum</i>	2	
<i>Mycobacterium simiae</i>	2	

▼ M1

Bioloģiskais aģents	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Mycobacterium szulgai</i>	2	
<i>Mycobacterium tuberculosis</i>	3	V
<i>Mycobacterium ulcerans</i>	3 (*)	
<i>Mycobacterium xenopi</i>	2	
<i>Mycoplasma hominis</i>	2	
<i>Mycoplasma pneumoniae</i>	2	
<i>Mycoplasma</i> spp.	2	
<i>Neisseria gonorrhoeae</i>	2	
<i>Neisseria meningitidis</i>	2	V
<i>Neorickettsia sennetsu</i> (<i>Rickettsia sennetsu</i> , <i>Ehrlichia sennetsu</i>)	2	
<i>Nocardia asteroides</i>	2	
<i>Nocardia brasiliensis</i>	2	
<i>Nocardia farcinica</i>	2	
<i>Nocardia nova</i>	2	
<i>Nocardia otitidiscaviarum</i>	2	
<i>Nocardia</i> spp.	2	
<i>Orientia tsutsugamushi</i> (<i>Rickettsia tsutsugamushi</i>)	3	
<i>Pasteurella multocida</i> subsp. <i>gallicida</i> (<i>Pasteurella gallicida</i>)	2	
<i>Pasteurella multocida</i> subsp. <i>multocida</i>	2	
<i>Pasteurella multocida</i> subsp. <i>septica</i>	2	
<i>Pasteurella</i> spp.	2	
<i>Peptostreptococcus anaerobius</i>	2	
<i>Plesiomonas shigelloides</i>	2	
<i>Porphyromonas</i> spp.	2	
<i>Prevotella</i> spp.	2	
<i>Proteus mirabilis</i>	2	
<i>Proteus penneri</i>	2	
<i>Proteus vulgaris</i>	2	
<i>Providencia alcalifaciens</i> (<i>Proteus inconstans</i>)	2	
<i>Providencia rettgeri</i> (<i>Proteus rettgeri</i>)	2	
<i>Providencia</i> spp.	2	
<i>Pseudomonas aeruginosa</i>	2	T
<i>Rhodococcus hoagii</i> (<i>Corynebacterium equii</i>)	2	
<i>Rickettsia africae</i>	3	
<i>Rickettsia akari</i>	3 (*)	
<i>Rickettsia australis</i>	3	
<i>Rickettsia canadensis</i>	2	
<i>Rickettsia conorii</i>	3	
<i>Rickettsia heilongjiangensis</i>	3 (*)	
<i>Rickettsia japonica</i>	3	

▼ M1

Bioloģiskais aģents	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Rickettsia montanensis</i>	2	
<i>Rickettsia typhi</i>	3	
<i>Rickettsia prowazekii</i>	3	
<i>Rickettsia rickettsii</i>	3	
<i>Rickettsia sibirica</i>	3	
<i>Rickettsia</i> spp.	2	
<i>Salmonella enterica</i> (<i>choleraesuis</i>) subsp. <i>arizonae</i>	2	
<i>Salmonella</i> Enteritidis	2	
<i>Salmonella</i> Paratyphi A, B, C	2	V
<i>Salmonella</i> Typhi	3 (*)	V
<i>Salmonella</i> Typhimurium	2	
<i>Salmonella</i> (citi seroloģiskie varianti)	2	
<i>Shigella boydii</i>	2	
<i>Shigella dysenteriae</i> (1. tips)	3 (*)	T
<i>Shigella dysenteriae</i> , izņemot 1. tipu	2	
<i>Shigella flexneri</i>	2	
<i>Shigella sonnei</i>	2	
<i>Staphylococcus aureus</i>	2	T
<i>Streptobacillus moniliformis</i>	2	
<i>Streptococcus agalactiae</i>	2	
<i>Streptococcus dysgalactiae</i> subsp. <i>equisimilis</i>	2	
<i>Streptococcus pneumoniae</i>	2	T, V
<i>Streptococcus pyogenes</i>	2	T
<i>Streptococcus suis</i>	2	
<i>Streptococcus</i> spp.	2	
<i>Treponema carateum</i>	2	
<i>Treponema pallidum</i>	2	
<i>Treponema pertenue</i>	2	
<i>Treponema</i> spp.	2	
<i>Trueperella pyogenes</i>	2	
<i>Ureaplasma parvum</i>	2	
<i>Ureaplasma urealyticum</i>	2	
<i>Vibrio cholerae</i> (ieskaitot El Tor)	2	T, V
<i>Vibrio parahaemolyticus</i> (<i>Benecka parahaemolytica</i>)	2	
<i>Vibrio</i> spp.	2	
<i>Yersinia enterocolitica</i> subsp. <i>enterolitica</i>	2	
<i>Yersinia enterocolitica</i> subsp. <i>palaearctica</i>	2	
<i>Yersinia pestis</i>	3	
<i>Yersinia pseudotuberculosis</i>	2	
<i>Yersinia</i> spp.	2	

(*) Sk. ievadpiezīmju 8. punktu.

▼ M1

VĪRUSI (*)

* Sk. ievadpiezīmju 7. punktu.

NB! Vīrusi ir sarindoti saskaņā ar to secību (S), dzimti (D) un ģinti (Ģ).

Bioloģiskais aģents (vīrusu sugas vai norādītā taksonomijas secība)	Klasifikācija	Piezīmes
Bunjavīruss (S)		
<i>Hantaviridae</i> (D)		
Ortohantavīruss (Ģ)		
<i>Andes</i> ortohantavīruss (hantavīrusa suga, kas izraisa Hanta vīruslimību ar plaušu sindromu [HPS])	3	
<i>Bayou</i> ortohantavīruss	3	
<i>Black Creek Canal</i> ortohantavīruss	3	
<i>Cano Delgado</i> ortohantavīruss	3	
<i>Choclo</i> ortohantavīruss	3	
<i>Dobrava-Belgrade</i> ortohantavīruss (hantavīrusa suga, kas izraisa hemorāģisku drudzi ar nieru sindromu [HFRS])	3	
<i>El Moro Canyon</i> ortohantavīruss	3	
<i>Hantaan</i> ortohantavīruss (hantavīrusa suga, kas izraisa hemorāģisko drudzi ar nieru sindromu [HFRS])	3	
<i>Laguna Negra</i> ortohantavīruss	3	
<i>Prospect Hill</i> ortohantavīruss	2	
<i>Puumala</i> ortohantavīruss (hantavīrusa suga, kas izraisa nefropātijas epidēmiju [NE])	2	
<i>Seoul</i> ortohantavīruss (hantavīrusa suga, kas izraisa hemorāģisko drudzi ar nieru sindromu [HFRS])	3	
<i>Sin Nombre</i> ortohantavīruss (hantavīrusa suga, kas izraisa Hanta vīruslimību ar plaušu sindromu [HPS])	3	
Citi hantavīrusi, par kuriem zināms, ka tie ir patogēni	2	
<i>Nairoviridae</i> (Ģ)		
Ortonairovīruss (Ģ)		
Krimas-Kongo hemorāģiskā drudža vīruss	4	
<i>Dugbe</i> ortonairovīruss	2	
<i>Hazara</i> ortonairovīruss	2	
Nairobi aitū slimība, ortonairovīruss	2	
Citi nairovīrusi, par kuriem zināms, ka tie ir patogēni	2	
<i>Peribunyaviridae</i> (D)		
Ortobunjavīruss (Ģ)		
Bunjamveras ortobunjavīruss (<i>Germiston</i> vīruss)	2	
Kalifornijas encefālīta ortobunjavīruss	2	
<i>Oropouche</i> ortobunjavīruss	3	

▼ M1

Bioloģiskais aģents (vīrusu sugas vai norādītā taksonomijas secība)	Klasifikācija	Piezīmes
Citi ortobunjavīrusi, par kuriem zināms, ka tie ir patogēni	2	
<i>Phenuiviridae</i> (D)		
Flebovīruss (Ģ)		
<i>Bhanja</i> flebovīruss	2	
<i>Punta Toro</i> flebovīruss	2	
Rifta ielejas drudža flebovīruss	3	
<i>Sandfly</i> drudža Neapoles flebovīruss (Toskānas vīruss)	2	
SFTS flebovīruss (smags vīruss ar trombocitopēnijas sindroma vīrusu)	3	
Citi flebovīrusi, par kuriem zināms, ka tie ir patogēni	2	
Herpes vīruss (S)		
<i>Herpesviridae</i> (D)		
Citomegalovīruss (Ģ)		
Cilvēka betaherpesvīruss 5 (citomegalovīruss)	2	
Limfokriptovīruss (G)		
Cilvēka gammaherpesvīruss 4 (Epšteina-Barra vīruss)	2	
Radinovīruss (Ģ)		
Cilvēka gammaherpesvīruss 8	2	D
Rozeolovīruss (Ģ)		
Cilvēka betaherpesvīruss 6A (cilvēka B-limfotropais vīruss)	2	
Cilvēka betaherpesvīruss 6B	2	
Cilvēka betaherpesvīruss 7	2	
<i>Simplex</i> vīruss (Ģ)		
Makaku alfaherpesvīruss 1 (<i>Herpesvirus simiae</i> , herpes vīruss B)	3	
Cilvēka alfaherpesvīruss 1 (cilvēka herpes vīruss 1, <i>herpes simplex</i> vīruss, 1. tips)	2	
Cilvēka alfaherpesvīruss 2 (cilvēka herpes vīruss 2, <i>herpes simplex</i> vīruss, 2. tips)	2	
<i>Varicella</i> vīruss (Ģ)		
Cilvēka alfaherpesvīruss 3 (<i>Varicella-zoster</i> herpes vīruss)	2	V
<i>Mononegavirales</i> (S)		
<i>Filoviridae</i> (D)		
Ebolas vīruss (Ģ)	4	
Marburgas vīruss (Ģ)		
Marburg Marburgvīrus	4	
<i>Paramyxoviridae</i> (D)		

▼ M1

Bioloģiskais aģents (vīrusu sugas vai norādītā taksonomijas secība)	Klasifikācija	Piezīmes
Avulavīruss (Ģ)		
Ņūkāsas slimības vīruss	2	
Henipavīruss (Ģ)		
<i>Hendra</i> henipavīruss	4	
<i>Nipah</i> henipavīruss	4	
Morbilivīruss (Ģ)		
Masalu morbilivīruss	2	V
Respirovīruss (Ģ)		
Cilvēka respirovīruss 1 (paragripas vīruss 1)	2	
Cilvēka respirovīruss 3 (paragripas vīruss 3)	2	
Rubulavīruss (Ģ)		
Cūciņu rubulavīruss	2	V
Cilvēka rubulavīruss 2 (paragripas vīruss 2)	2	
Cilvēka rubulavīruss 4 (paragripas vīruss 4)	2	
<i>Pneumoviridae</i> (D)		
Metapneimovīruss (Ģ)		
Ortopneimovīruss (Ģ)		
Cilvēka ortopneimovīruss (respiratoriski sincitiāls vīruss)	2	
<i>Rhabdoviridae</i> (F)		
<i>Lyssa</i> vīruss (Ģ)		
Austrālijas sikspārņu <i>lyssa</i> vīruss	3 (**)	V
<i>Duvenhage</i> <i>lyssa</i> vīruss	3 (**)	V
Eiropas sikspārņu <i>lyssa</i> vīruss 1	3 (**)	V
Eiropas sikspārņu <i>lyssa</i> vīruss 2	3 (**)	V
Lagosas sikspārņu <i>lyssa</i> vīruss	3 (**)	
<i>Mokola</i> <i>lyssa</i> vīruss	3	
Trakumsērgas <i>lyssa</i> vīruss	3 (**)	V
Vezikulovīruss		
Vezikulārā stomatīta vīruss, <i>Alagoas</i> vezikulovīruss	2	
Vezikulārā stomatīta vīruss, <i>Indiana</i> vezikulovīruss	2	
Vezikulārā stomatīta vīruss, Ņūdžersijas vezikulovīruss	2	
<i>Piry</i> vezikulovīruss (<i>Piry</i> vīruss)	2	
Nidovīruss (S)		

▼ M1

Bioloģiskais aģents (vīrusu sugas vai norādītā taksonomijas secība)	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Coronaviridae</i> (D)		
Betakoronavīruss (Ģ)		
Smags akūts respiratorā sindroma koronavīruss (<i>SARS</i> vīruss)	3	
▼ <u>M2</u>		
Smagā akūtā respiratorā sindroma koronavīruss 2 (<i>SARS-CoV-2</i>) (i)	3	
▼ <u>M1</u>		
Vidējo Austrumu respiratorā sindroma koronavīruss (<i>MERS</i> vīruss)	3	
Citi <i>Coronaviridae</i> , par kuriem zināms, ka tie ir patogēni	2	
Pikornavīruss (S)		
<i>Picornaviridae</i> (D)		
Kardiovīruss (Ģ)		
<i>Saffold</i> vīruss	2	
Kosavīruss (Ģ)		
Kosavīruss A	2	
Enterovīruss (Ģ)		
Enterovīruss A	2	
Enterovīruss B	2	
Enterovīruss C	2	
Enterovīruss D, cilvēka enterovīruss, 70. tips (akūtā hemorāģiskā konjunktivīta vīruss)	2	
Rinovīrusi	2	
Poliovīrusi, 1. un 3. tips	2	V
Poliovīruss, 2. tips (1)	3	V
Hepaīta A vīruss (Ģ)		
Hepaīta A vīruss (hepaīta A vīruss, cilvēka enterovīruss, 72. tips)	2	V
Kobuvīruss (Ģ)		
<i>Aichi</i> vīruss A (<i>Aichi</i> vīruss 1)	2	
<i>Parecho</i> vīruss (Ģ)		
<i>Parecho</i> vīrusi A	2	
<i>Parecho</i> vīrusi B (<i>Ljungan</i> vīruss)	2	
Citi <i>Picornaviridae</i> , par kuriem zināms, ka tie ir patogēni	2	
Neklasificēts (S)		
<i>Adenoviridae</i> (D)	2	
<i>Astroviridae</i> (D)	2	
<i>Arenaviridae</i> (D)		
Mammarenavīruss (Ģ)		
Brazīlijas mammarenavīruss	4	

▼ M1

Bioloģiskais aģents (vīrusu sugas vai norādītā taksonomijas secība)	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Chapare</i> mammarenavīruss	4	
<i>Flexal</i> mammarenavīruss	3	
<i>Guanarito</i> mammarenavīruss	4	
<i>Junin</i> mammarenavīruss	4	
<i>Lassa</i> mammarenavīruss	4	
<i>Lujo</i> mammarenavīruss	4	
Limfocitārais horiomeningīta mammarenavīruss, neirotropiskie celmi	2	
Limfocitārais horiomeningīta mammarenavīruss (citi celmi)	2	
<i>Machupo</i> mammarenavīruss	4	
<i>Mobala</i> mammarenavīruss	2	
<i>Mopeia</i> mammarenavīruss	2	
<i>Tacaribe</i> mammarenavīruss	2	
<i>Whitewater Arroyo</i> mammarenavīruss	3	
<i>Caliciviridae</i> (F)		
Norovīruss (G)		
Norovīruss (<i>Norwalk</i> vīruss)	2	
Citi <i>Caliciviridae</i> , par kuriem zināms, ka tie ir patogēni	2	
<i>Hepadnaviridae</i> (D)		
Ortohepadnavīruss (G)		
B hepatīta vīruss	3 (**)	V, D
<i>Hepeviridae</i> (D)		
Ortohepevīruss (G)		
Ortohepevīruss A (hepatīta E vīruss)	2	
<i>Flaviviridae</i> (D)		
Flavivīruss (G)		
Denges vīruss	3	
Japāņu encefālīta vīruss	3	V
<i>Kyasanur Forest</i> slimības vīruss	3	V
<i>Louping ill</i> vīruss	3 (**)	
<i>Murray Valley</i> encefālīta vīruss (Austrālijas encefālīta vīruss)	3	
Omskas hemorāģiskā drudža vīruss	3	
<i>Powassan</i> vīruss	3	
<i>Rocio</i> vīruss	3	

▼ M1

Bioloģiskais aģents (vīrusu sugas vai norādītā taksonomijas secība)	Klasifikācija	Piezīmes
Sentluisas encefalīta vīruss	3	
Ērču encefalīta vīruss		
<i>Absettarov</i> vīruss	3	
<i>Hanzalova</i> vīruss	3	
<i>Hypr</i> vīruss	3	
<i>Kumlinge</i> vīruss	3	
<i>Negishi</i> vīruss	3	
Krievijas pavasara-vasaras encefalīta vīruss (*)	3	V
Centrāleiropas ērču encefalīta vīruss	3 (**)	V
Tālo Austrumu ērču encefalīta vīruss	3	
Sibīrijas ērču encefalīta vīruss	3	V
<i>Wesselsbron</i> vīruss	3 (**)	
Rietumnīlas drudža vīruss	3	
Dzeltenā drudža vīruss	3	V
Zikas vīruss	2	
Citi flavivīrusi, par kuriem zināms, ka tie ir patogēni	2	
Hepacivīruss (Ģ)		
Hepacivīruss C (C hepatīta vīruss)	3 (**)	D
<i>Orthomyxoviridae</i> (D)		
Gamma gripas vīruss (Ģ)		
C tipa gripas vīruss	2	V (e)
A tipa gripas vīruss (Ģ)		
Augsti patogēnās putnu gripas vīrusi HPAIV (H5), piemēram, H5N1	3	
Augsti patogēnās putnu gripas vīrusi HPAIV (H7), piemēram, H7N7, H7N9	3	
A tipa gripas vīruss	2	V (e)
A tipa gripas vīruss A/Ņujorka/1/18 (H1N1) (Spāņu gripa 1918)	3	
A tipa gripas vīruss A/Singapūra/1/57 (H2N2)	3	
Zemi patogēnās putnu gripas vīruss (LPAI) H7N9	3	
B tipa gripas vīruss (Ģ)		
B tipa gripas vīruss	2	V (e)
<i>Thogoto</i> vīruss (Ģ)		
<i>Dhori</i> vīruss (ērču pārnēsāts <i>orthomyxoviridae: Dhori</i>)	2	
<i>Thogoto</i> vīruss (ērču pārnēsāts <i>orthomyxoviridae: Thogoto</i>)	2	

▼ M1

Bioloģiskais aģents (vīrusu sugas vai norādītā taksonomijas secība)	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Papillomaviridae</i> (D)	2	D ^(d)
<i>Parvoviridae</i> (D)		
Eritroparvovīruss (Ģ)		
Primātu eritroparvovīruss 1 (cilvēka parvovīruss, B 19 vīruss)	2	
<i>Polyomaviridae</i> (D)		
Betapoliomavīruss (Ģ)		
Cilvēka poliomavīruss 1 (BK vīruss)	2	D ^(d)
Cilvēka poliomavīruss 2 (JC vīruss)	2	D ^(d)
<i>Poxviridae</i> (F)		
<i>Molluscipox</i> vīruss (Ģ)		
<i>Molluscum contagiosum</i> vīruss	2	
<i>Ostropox</i> vīruss (Ģ)		
Govju baku vīruss	2	
Pērtiķu baku vīruss	3	V
<i>Vaccinia</i> vīruss (iesk. bifeļu baku vīrusu ^(e) , ziloņu baku vīrusu ^(f) , trušu baku vīrusu ^(g))	2	
<i>Variola</i> (lielais un mazais) vīruss	4	V
<i>Parapox</i> vīruss (Ģ)		
<i>Orf</i> vīruss	2	
Govju baku pseidovīruss (<i>Milkers' node</i> vīruss, <i>parapoxvirus bovis</i>)	2	
<i>Yatapox</i> vīruss (Ģ)		
<i>Tanapox</i> vīruss	2	
<i>Yaba</i> pērtiķu audzēja vīruss	2	
<i>Reoviridae</i> (D)		
Seadornavīruss (Ģ)		
<i>Banna</i> vīruss	2	
Koltivīruss (Ģ)	2	
Rotavīrusi (Ģ)	2	
Orbivīruss (Ģ)	2	
<i>Retroviridae</i> (D)		
Deltaretrovīruss (Ģ)		
Primātu T-limfotropais vīruss 1 (cilvēka T-šūnu limfotropais vīruss, 1. tips)	3 (**)	D
Primātu T-limfotropais vīruss 2 (cilvēka T-šūnu limfotropais vīruss, 2. tips)	3 (**)	D

▼ **M1**

Bioloģiskais aģents (vīrusu sugas vai norādītā taksonomijas secība)	Klasifikācija	Piezīmes
Lentivīruss (Ģ)		
Cilvēka imūndeficīta vīruss 1	3 (**)	D
Cilvēka imūndeficīta vīruss 2	3 (**)	D
Pērtiķu imūndeficīta vīruss (SIV) ^(h)	2	
<i>Togaviridae</i> (D)		
Alfavīruss (Ģ)		
<i>Cabassou</i> vīruss	3	
Austrumu zirgu encefalomielīta vīruss	3	V
<i>Bebaru</i> vīruss	2	
Čikuguni drudža vīruss	3 (**)	
<i>Everglades</i> vīruss	3 (**)	
<i>Mayaro</i> vīruss	3	
<i>Mucambo</i> vīruss	3 (**)	
<i>Ndumu</i> vīruss	3 (**)	
<i>O'nyong-nyong</i> vīruss	2	
Rosriveras slīmības vīruss	2	
<i>Semliki Forest</i> vīruss	2	
<i>Sindbis</i> vīruss	2	
<i>Tonate</i> vīruss	3 (**)	
Venecuēlas zirgu encefalomielīta vīruss	3	V
Rietumu zirgu encefalomielīta vīruss	3	V
Citi alfavīrusi, par kuriem zināms, ka tie ir patogēni	2	
Rubivīruss (Ģ)		
Masaliņu vīruss	2	V
<i>Neklasificēts</i> (D)		
Deltavīruss (Ģ)		
Hepafīta Delta vīruss ^(b)	2	V, D

(*) Sk. ievadpiezīmju 7. punktu.

(^l) Klasifikācija saskaņā ar PVO Globālo rīcības plānu, lai samazinātu ar poliovīrusu saistītu risku pēc noteikta tipa savvaļas poliovīrusu izskaušanas un tai sekojošas orālas polio vakcīnas lietošanas pārtraukšanas.

(**) Sk. ievadpiezīmju 8. punktu.

(^a) Ērču encefalīts.

(^b) Hepafīta D vīruss ir patogēns tikai tiem darbaņēmējiem, kuri ir vienlaicīgi vai sekundāri inficējušies ar hepatīta B vīrusu. Tādēļ vakcinēšanās pret hepatīta B vīrusu pasargās ar šo vīrusu neinficētos darbaņēmējus arī no hepatīta Delta vīrusa.

(^c) Tikai A un B tipiem.

(^d) Ieteicams darbā, kas ietver tiešu saskari ar šiem aģentiem.

(^e) Noteikti divi vīrusi: viens ir bifeļu baku tips vīruss un otrs – *Vaccinia* vīrusa paveids.

(^f) Govju baku vīrusa paveids.

(^g) *Vaccinia* vīrusa paveids.

(^h) obrīd nav pierādījumu cilvēka saslimšanai, ko izraisījuši pērtiķu cilmes retrovīrusi. Kā piesardzības pasākumu, strādājot ar šiem vīrusiem, ieteicams piemērot 3. ierobežošanas pakāpi.

► **M2** (ⁱ) Saskaņā ar 16. panta 1. punkta c) apakšpunktu nepavairošanas diagnostikas laboratorijas darbu, kas saistīts ar SARS-CoV-2, būtu jāveic objektā, izmantojot procedūras, kas līdzvērtīgas vismaz 2. izolācijas pakāpei. Pavairošanas darbs, kas saistīts ar SARS-CoV-2, būtu jāveic 3. izolācijas pakāpes laboratorijā, kurā gaisa spiediens ir zemāks par atmosfēras spiedienu. ◀

▼ **M1****PRIONA SLIMĪBAS AĢENTI**

Bioloģiskais aģents	Klasifikācija	Piezīmes
Kreicfelda-Jakoba slimības aģents	3 (*)	D (a)
Kreicfelda-Jakoba slimības paveids	3 (*)	D (a)
Govju sūkļveida encefalopātijas (<i>BSE</i>) aģents un citas radniecīgas dzīvnieku <i>TSE</i>	3 (*)	D (a)
Gerstmana-Štreislera-Šeinkera sindroma aģents	3 (*)	D (a)
<i>Kuru</i> aģents	3 (*)	D (a)
Skrepi slimības aģents	2	

(*) Sk. ievadpiezīmju 8. punktu.

(a) Ieteicams darbā, kas ietver tiešu saskari ar šiem aģentiem.

PARAZĪTI

NB! Šajā sarakstā minētajiem bioloģiskajiem aģentiem, visas ģints iekļaušana ar papildinājumu "spp." nozīmē citas sugas, kas pieder šai ģintij un nav atsevišķi iekļautas šajā sarakstā, bet kas ir zināmas kā cilvēka slimību izraisītājas. Papildinformāciju skatīt 3. ievadpiezīmē.

Bioloģiskais aģents	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Acanthamoeba castellani</i>	2	
<i>Ancylostoma duodenale</i>	2	
<i>Angiostrongylus cantonensis</i>	2	
<i>Angiostrongylus costaricensis</i>	2	
<i>Anisakis simplex</i>	2	A
<i>Ascaris lumbricoides</i>	2	A
<i>Ascaris suum</i>	2	A
<i>Babesia divergens</i>	2	
<i>Babesia microti</i>	2	
<i>Balamuthia mandrillaris</i>	3	
<i>Balantidium coli</i>	2	
<i>Brugia malayi</i>	2	
<i>Brugia pahangi</i>	2	
<i>Brugia timori</i>	2	
<i>Capillaria philippinensis</i>	2	
<i>Capillaria</i> spp.	2	
<i>Clonorchis sinensis</i> (<i>Opisthorchis sinensis</i>)	2	
<i>Clonorchis viverrini</i> (<i>Opisthorchis viverrini</i>)	2	
<i>Cryptosporidium hominis</i>	2	
<i>Cryptosporidium parvum</i>	2	

▼ M1

Bioloģiskais aģents	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Cyclospora cayetanensis</i>	2	
<i>Dicrocoelium dentriticum</i>	2	
<i>Dipetalonema streptocerca</i>	2	
<i>Diphyllobothrium latum</i>	2	
<i>Dracunculus medinensis</i>	2	
<i>Echinococcus granulosus</i>	3 (*)	
<i>Echinococcus multilocularis</i>	3 (*)	
<i>Echinococcus oligarthrus</i>	3 (*)	
<i>Echinococcus vogeli</i>	3 (*)	
<i>Entamoeba histolytica</i>	2	
<i>Enterobius vermicularis</i>	2	
<i>Enterocytozoon bieneusi</i>	2	
<i>Fasciola gigantica</i>	2	
<i>Fasciola hepatica</i>	2	
<i>Fasciolopsis buski</i>	2	
<i>Giardia lamblia</i> (<i>Giardia duodenalis</i> , <i>Giardia intestinalis</i>)	2	
<i>Heterophyes</i> spp.	2	
<i>Hymenolepis diminuta</i>	2	
<i>Hymenolepis nana</i>	2	
<i>Leishmania aethiopica</i>	2	
<i>Leishmania braziliensis</i>	3 (*)	
<i>Leishmania donovani</i>	3 (*)	
<i>Leishmania guyanensis</i> (<i>Viannia guyanensis</i>)	3 (*)	
<i>Leishmania infantum</i> (<i>Leishmania chagasi</i>)	3 (*)	
<i>Leishmania major</i>	2	
<i>Leishmania mexicana</i>	2	
<i>Leishmania panamensis</i> (<i>Viannia panamensis</i>)	3 (*)	
<i>Leishmania peruviana</i>	2	
<i>Leishmania tropica</i>	2	
<i>Leishmania</i> spp.	2	
<i>Loa loa</i>	2	
<i>Mansonella ozzardi</i>	2	
<i>Mansonella perstans</i>	2	
<i>Mansonella streptocerca</i>	2	

▼ M1

Bioloģiskais aģents	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Metagonimus</i> spp.	2	
<i>Naegleria fowleri</i>	3	
<i>Necator americanus</i>	2	
<i>Onchocerca volvulus</i>	2	
<i>Opisthorchis felineus</i>	2	
<i>Opisthorchis</i> spp.	2	
<i>Paragonimus westermani</i>	2	
<i>Paragonimus</i> spp.	2	
<i>Plasmodium falciparum</i>	3 (*)	
<i>Plasmodium knowlesi</i>	3 (*)	
<i>Plasmodium</i> spp. (cilvēka un pērtiķu)	2	
<i>Sarcocystis suihominis</i>	2	
<i>Schistosoma haematobium</i>	2	
<i>Schistosoma intercalatum</i>	2	
<i>Schistosoma japonicum</i>	2	
<i>Schistosoma mansoni</i>	2	
<i>Schistosoma mekongi</i>	2	
<i>Strongyloides stercoralis</i>	2	
<i>Strongyloides</i> spp.	2	
<i>Taenia saginata</i>	2	
<i>Taenia solium</i>	3 (*)	
<i>Toxocara canis</i>	2	
<i>Toxocara cati</i>	2	
<i>Toxoplasma gondii</i>	2	
<i>Trichinella nativa</i>	2	
<i>Trichinella nelsoni</i>	2	
<i>Trichinella pseudospiralis</i>	2	
<i>Trichinella spiralis</i>	2	
<i>Trichomonas vaginalis</i>	2	
<i>Trichostrongylus orientalis</i>	2	
<i>Trichostrongylus</i> spp.	2	
<i>Trichuris trichiura</i>	2	
<i>Trypanosoma brucei brucei</i>	2	
<i>Trypanosoma brucei gambiense</i>	2	

▼ M1

Bioloģiskais aģents	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Trypanosoma brucei rhodesiense</i>	3 (*)	
<i>Trypanosoma cruzi</i>	3 (*)	
<i>Wuchereria bancrofti</i>	2	

(*) Sk. ievadpiezīmju 8. punktu.

SĒNĪTES

NB! Šajā sarakstā minētajiem bioloģiskajiem aģentiem, visas ģints iekļaušana ar papildinājumu "spp." nozīmē citas sugas, kas pieder šai ģintij un nav atsevišķi iekļautas šajā sarakstā, bet kas ir zināmas kā cilvēka slimību izraisītājas. Papildinformāciju skatīt 3. ievadpiezīmē.

Bioloģiskais aģents	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Aspergillus flavus</i>	2	A
<i>Aspergillus fumigatus</i>	2	A
<i>Aspergillus</i> spp.	2	
<i>Blastomyces dermatitidis</i> (<i>Ajellomyces dermatitidis</i>)	3	
<i>Blastomyces gilchristii</i>	3	
<i>Candida albicans</i>	2	A
<i>Candida dubliniensis</i>	2	
<i>Candida glabrata</i>	2	
<i>Candida parapsilosis</i>	2	
<i>Candida tropicalis</i>	2	
<i>Cladophialophora bantiana</i> (<i>Xylohypha bantiana</i> , <i>Cladosporium bantianum</i> , <i>trichoides</i>)	3	
<i>Cladophialophora modesta</i>	3	
<i>Cladophialophora</i> spp.	2	
<i>Coccidioides immitis</i>	3	A
<i>Coccidioides posadasii</i>	3	A
<i>Cryptococcus gattii</i> (<i>Filobasidiella neoformans</i> var. <i>bacillispora</i>)	2	A
<i>Cryptococcus neoformans</i> (<i>Filobasidiella neoformans</i> var. <i>neoformans</i>)	2	A
<i>Emmonsia parva</i> var. <i>parva</i>	2	
<i>Emmonsia parva</i> var. <i>crescens</i>	2	
<i>Epidermophyton floccosum</i>	2	A
<i>Epidermophyton</i> spp.	2	
<i>Fonsecaea pedrosoi</i>	2	
<i>Histoplasma capsulatum</i>	3	
<i>Histoplasma capsulatum</i> var. <i>farcinosum</i>	3	
<i>Histoplasma duboisii</i>	3	

▼ M1

Bioloģiskais aģents	Klasifikācija	Piezīmes
<i>Madurella grisea</i>	2	
<i>Madurella mycetomatis</i>	2	
<i>Microsporium</i> spp.	2	A
<i>Nannizzia</i> spp.	2	
<i>Neotestudina rosatii</i>	2	
<i>Paracoccidioides brasiliensis</i>	3	A
<i>Paracoccidioides lutzii</i>	3	
<i>Paraphyton</i> spp.	2	
<i>Rhinocladiella mackenziei</i>	3	
<i>Scedosporium apiospermum</i>	2	
<i>Scedosporium prolificans (inflatum)</i>	2	
<i>Sporothrix schenckii</i>	2	
<i>Talaromyces marneffeii (Penicillium marneffeii)</i>	2	A
<i>Trichophyton rubrum</i>	2	A
<i>Trichophyton tonsurans</i>	2	A
<i>Trichophyton</i> spp.	2	

▼B

IV PIELIKUMS

**PRAKTISKI IETEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ DARBA ŅĒMĒJU
MEDICĪNISKO UZRAUDZĪBU**

(14. panta 8. punkts)

1. Ārstam un/vai iestādei, kas atbild par to darba ņēmēju medicīnisko uzraudzību, kas ir pakļauti bioloģisko aģentu iedarbībai, katra darba ņēmēja gadījumā jāiepazīstas ar iedarbības nosacījumiem vai apstākļiem.
2. Darba ņēmēju medicīniskā uzraudzība jāveic saskaņā ar darba medicīnas principiem un praksi — tai jāietver vismaz šādi pasākumi:
  - uzskaites veikšana attiecībā uz darba ņēmēja veselības stāvokli un darba vēsturi,
  - katra darba ņēmēja veselības stāvokļa personalizēts novērtējums,
  - vajadzības gadījumā — bioloģiskā uzraudzība, kā arī agrīnu un atgriezenisku seku noteikšana.

Ikvienu medicīniskā uzraudzībā esošu darba ņēmēju var nosūtīt uz tālākām pārbaudēm, ņemot vērā jaunākās pieejamās zināšanas darba medicīnā.

▼ **M1**

V PIELIKUMS

NORĀDĪJUMI PAR IEROBEŽOŠANAS PASĀKUMIEM UN IEROBEŽOŠANAS PAKĀPĒM

(15. panta 3. punkts un 16. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts)

Ievadpiezīme

Šajā pielikumā ietvertos pasākumus piemēro saskaņā ar darbību raksturu, darba ņēmēju apdraudējuma novērtējumu un attiecīgā bioloģiskā aģenta īpašībām.

Tabulā "ieteicams" nozīmē, ka pasākumi principā jāpiemēro, ja vien 3. panta 2. punktā minētā novērtējuma rezultāti nenorāda citādi.

A. Ierobežošanas pasākumi	B. Ierobežošanas pakāpes		
	2	3	4
Darba vieta			
1. Darba vieta jānorobežo no visām pārējām darbībām tajā pašā ēkā.	Nē	Ieteicams	Jā
2. Darba vietā jābūt noblīvējuma iespējai, lai varētu veikt izkvēpināšanu.	Nē	Ieteicams	Jā
Telpas			
3. Inficētais materiāls, ieskaitot visus dzīvniekus, jāapstrādā drošības kamerā vai izolatorā, vai citā piemērotā ierobežotā telpā.	Vajadzības gadījumā	Jā, ja inficēšanās notiek ieelpojot	Jā
Aprīkojums			
4. Ieplūdes un izplūdes gaiss darba vietā jāfiltrē, izmantojot HEPA (¹) vai tamlīdzīgi.	Nē	Jā, izplūdes gaiss	Jā, ieplūdes un izplūdes gaiss
5. Darba vietā jāuztur gaisa spiediens, kas ir zemāks par atmosfēras spiedienu.	Nē	Ieteicams	Jā
6. Ūdensnecaurlaidīgas un viegli tīrāmas virsmas	Jā, darba virsmas un grīdas	Jā, darba virsmas, grīdas un citas riska novērtējumā noteiktās virsmas	Jā, darba virsmas, sienas, grīdas un griesti
7. Virsmas, kas ir noturīgas pret skābēm, sārmem, šķīdinātājiem, dezinfekcijas līdzekļiem	Ieteicams	Jā	Jā
Darba organizācija			
8. Piekļuve darba vietai jāatļauj tikai īpaši norīkoti darba ņēmējiem.	Ieteicams	Jā	Jā, caur gaisa slūžām (²)
9. Efektīvā vektora kontrole, piemēram, attiecībā uz grauzējiem un insektiem	Ieteicams	Jā	Jā
10. Konkrēta dezinfekcijas kārtība	Jā	Jā	Jā
11. Bioloģiska aģenta droša uzglabāšana	Jā	Jā	Jā, apsargājama glabātava

▼ **M1**

A. Ierobežošanas pasākumi	B. Ierobežošanas pakāpes		
	2	3	4
12. Pirms aiziešanas no noslēgtajām telpām personālam jāiet dušā.	Nē	Ieteicams	Ieteicams
Atkritumi			
13. Apstiprināts inaktivācijas process drošai dzīvnieku liemeņu iznīcināšanai	Ieteicams	Jā, teritorijā vai ārpus tās	Jā, teritorijā
Citi pasākumi			
14. Laboratorijā jāizmanto tikai tai piederošās iekārtas	Nē	Ieteicams	Jā
15. Jāiekārto novērošanas logs vai alternatīva ierīce, kas nodrošina iespēju redzēt strādājošos.	Ieteicams	Ieteicams	Jā

(¹) *HEPA*: augstas efektivitātes cieto daļiņu gaiss.

(²) Gaisa slūžas: ieeja jānodrošina caur gaisa slūžām, kas ir no laboratorijas izolēta kamera. Gaisa slūžu tirajai pusei jābūt nodalītai no ierobežotas piekļuves puses ar pārgērbšanas vai dušas telpām un, vēlams, arī ar aizslēdzamām durvīm.”

▼ **M1**

VI PIELIKUMS

IEROBEŽOŠANA RŪPNIECISKOS PROCESOS

(4. panta 1. punkts un 16. panta 2. punkta a) apakšpunkts)

Ievadpiezīme

Tabulā "Ieteicams" nozīmē, ka pasākumi principā jāpiemēro, ja vien 3. panta 2. punktā minētā novērtējuma rezultāti nenorāda citādi.

1. grupas bioloģiskie aģenti

Strādājot ar 1. grupas bioloģiskajiem aģentiem, tostarp dzīvām novājinātām vakcīnām, būtu jāievēro labas darba drošības un darba higiēnas principi.

2., 3. un 4. grupas bioloģiskie aģenti

Var būt lietderīgi izvēlēties un apvienot ierobežošanas prasības, kas atbilst dažādām kategorijām un ir uzskaitītas turpmāk, izvēli pamatojot ar riska novērtējumu attiecībā uz jebkuru konkrētu procesu vai procesa daļu.

A. Ierobežošanas pasākumi	B. Ierobežošanas pakāpes		
	2	3	4
Vispārīga informācija			
1. Ar dzīvotspējīgiem organismiem būtu jārikojas vidē, kas fiziski atdala procesu no pārējās apkārtnes	Jā	Jā	Jā
2. Slēgtās sistēmas izplūdes gāzes būtu jāapstrādā tādā veidā, lai:	Minimizētu izlaišanu	Novērstu izlaišanu	Novērstu izlaišanu
3. Paraugu ņemšana, slēgtās sistēmas papildināšana ar materiāliem un dzīvotspējīgu organismu pārvešana uz citu slēgto sistēmu jāveic tādā veidā, lai:	Minimizētu izlaišanu	Novērstu izlaišanu	Novērstu izlaišanu
4. Kultūras šķidrumu pamatapjomu nedrīkst izņemt no slēgtās sistēmas, ja vien dzīvotspējīgiem organismiem netika veikta:	Inaktivācija, izmantojot pārbaudītus ķīmiskus vai fiziskus līdzekļus	Inaktivācija, izmantojot pārbaudītus ķīmiskus vai fiziskus līdzekļus	Inaktivācija, izmantojot pārbaudītus ķīmiskus vai fiziskus līdzekļus
5. Blīvējumiem jābūt izprojektētiem tā, lai:	Minimizētu izlaišanu	Novērstu izlaišanu	Novērstu izlaišanu
6. Kontrolējamām telpām jābūt projektētām tādā veidā, lai tās spētu noturēt visa slēgtās sistēmas apjoma noplūdi.	Nē	Ieteicams	Jā
7. Kontrolējamās telpās jābūt noblīvējuma iespējai, lai varētu veikt izkvēpināšanu.	Nē	Ieteicams	Jā
Telpas			
8. Personālam jābūt nodrošinātām dezinfekcijas un mazgāšanas iekārtām.	Jā	Jā	Jā
Aprīkojums			
9. Ieplūdes gaiss un izplūdes gaiss kontrolējamās telpās jāizlaiž caur HEPA (1) filtriem.	Nē	Ieteicams	Jā
10. Gaisa spiedienam kontrolējamās telpās jābūt mazākam par atmosfēras spiedienu	Nē	Ieteicams	Jā

▼ **M1**

A. Ierobežošanas pasākumi	B. Ierobežošanas pakāpes		
	2	3	4
11. Kontrolējamās telpās jābūt pietiekamai ventilācijai, lai minimizētu gaisa piesārņošanu.	Ieteicams	Ieteicams	Jā
Darba organizācija			
12. Slēgtām sistēmām ⁽²⁾ jāatrodas kontrolējamās telpās.	Ieteicams	Ieteicams	Jā, un speciāli uzbūvētās
13. Jābūt izliktām bioloģiskā apdraudējuma zīmēm.	Ieteicams	Jā	Jā
14. Ieeja telpās atļauta tikai piederošām personām.	Ieteicams	Jā	Jā, caur hermētiski noslēgtu telpu ⁽³⁾
15. Pirms aiziešanas no kontrolējamām telpām personām jāiet dušā.	Nē	Ieteicams	Jā
16. Personālam jāvalkā aizsargtērps.	Jā, darba apģērbs	Jā	Pilnīga pārgērbšanās
Atkritumi			
17. Izlietņu un dušu notekūdeņi jāsavāc un jāinaktivē pirms izliešanas.	Nē	Ieteicams	Jā
18. Notekūdeņu apstrāde pirms galīgās izliešanas	Inaktivācija, izmantojot pārbaudītus ķīmiskus vai fiziskus līdzekļus	Inaktivācija, izmantojot pārbaudītus ķīmiskus vai fiziskus līdzekļus	Inaktivācija, izmantojot pārbaudītus ķīmiskus vai fiziskus līdzekļus

⁽¹⁾ HEPA: augstas efektivitātes cieto daļiņu gaiss.

⁽²⁾ Slēgta sistēma: sistēma, kas fiziski atdala procesu no pārējās apkārtnes (piemēram, inkubatora tvertne, cisterna, utt.).

⁽³⁾ Gaisa slūžas: ieeja jānodrošina caur gaisa slūžām, kas ir no laboratorijas izolēta kamera. Gaisa slūžu tirajai pusei jābūt nodalītai no ierobežotas piekļuves puses ar pārgērbšanas vai dušas telpām un, vēlams, arī ar aizslēdzamām durvīm.

▼B

VII PIELIKUMS

IETEICAMĀIS VAKCINĀCIJAS PRAKSES KODEKSS

(14. panta 3. punkts)

1. Ja, veicot 3. panta 2. punktā minēto novērtējumu, atklājas, ka pastāv draudi darbaņēmēju veselībai un drošībai, jo viņi ir pakļauti tādu bioloģisku aģentu iedarbībai, pret kuriem ir pieejamas iedarbīgas vakcīnas, tad darba devējiem būtu jāpiedāvā saviem darbiniekiem vakcinēties.
2. Vakcinācija būtu jāveic saskaņā ar valsts tiesību aktiem un/vai praksi.

Darbaņēmējus būtu jāinformē par ieguvumiem un zaudējumiem, kas rodas gan vakcinēšanās, gan nevakcinēšanās gadījumā.
3. Darbaņēmēji jāvakcinē bez maksas.
4. Var sagatavot vakcinācijas apliecību, kas būtu jāizsniedz attiecīgajam darbaņēmējam un pēc pieprasījuma jāuzrāda kompetentajām iestādēm.

▼B*VIII PIELIKUMS*

A DAĻA

Atceltā direktīva un tās secīgie grozījumi

(minēta 21. pantā)

Padomes Direktīva 90/679/EEK (OV L 374, 31.12.1990., 1. lpp.)

Padomes Direktīva 93/88/EEK (OV L 268, 29.10.1993., 71. lpp.)

Komisijas Direktīva 95/30/EK (OV L 155, 6.7.1995., 41. lpp.)

Komisijas Direktīva 97/59/EK (OV L 282, 15.10.1997., 33. lpp.)

Komisijas Direktīva 97/65/EK (OV L 335, 6.12.1997., 17. lpp.)

B DAĻA

Termiņi attiecībā uz pārņemšanu valstu tiesību aktos

(minēti 21. pantā)

Direktīva	Pārņemšanas termiņš
90/679/EEK	1993. gada 28. novembris
93/88/EEK	1994. gada 30. aprīlis
95/30/EK	1996. gada 30. novembris
97/59/EK	1998. gada 31. marts
97/65/EK	1998. gada 30. jūnijs

IX PIELIKUMS

KORELĀCIJAS TABULA

Direktīva 90/679/EEK	Šī direktīva
1. pants	1. pants
2. panta a) punkts	2. panta pirmās daļas a) punkts
2. panta b) punkts	2. panta pirmās daļas b) punkts
2. panta c) punkts	2. panta pirmās daļas c) punkts
2. panta d) punkts	2. panta otrā daļa
3. panta 1. punkts	3. panta 1. punkts
3. panta 2. punkta a) apakšpunkts	3. panta 2. punkta pirmā daļa
3. panta 2. punkta b) apakšpunkts	3. panta 2. punkta otrā daļa
3. panta 2. punkta c) apakšpunkts	3. panta 2. punkta trešā daļa
3. panta 2. punkta d) apakšpunkts	3. panta 2. punkta ceturtdā daļa
3. panta 3. punkta pirmais ievilkums	3. panta 3. punkta a) apakšpunkts
3. panta 3. punkta otrais ievilkums	3. panta 3. punkta b) apakšpunkts
3. panta 3. punkta trešais ievilkums	3. panta 3. punkta c) apakšpunkts
3. panta 3. punkta ceturtais ievilkums	3. panta 3. punkta d) apakšpunkts
3. panta 3. punkta piektais ievilkums	3. panta 3. punkta e) apakšpunkts
4. pants	4. pants
5. pants	5. pants
6. pants	6. pants
7. panta 1. punkta pirmais ievilkums	7. panta 1. punkta a) apakšpunkts
7. panta 1. punkta otrais ievilkums	7. panta 1. punkta b) apakšpunkts
7. panta 1. punkta trešais ievilkums	7. panta 1. punkta c) apakšpunkts
7. panta 1. punkta ceturtais ievilkums	7. panta 1. punkta d) apakšpunkts
7. panta 1. punkta piektais ievilkums	7. panta 1. punkta e) apakšpunkts
7. panta 1. punkta sestais ievilkums	7. panta 1. punkta f) apakšpunkts
7. panta 2. punkts	7. panta 2. punkts
7. panta 3. Punkts	7. panta 3. punkts
8. panta 1. punkta a) līdz e) apakšpunkts	8. panta 1. punkta a) līdz e) apakšpunkts
8. panta 2. punkta a) apakšpunkts	8. panta 2. punkta pirmā daļa
8. panta 2. punkta b) apakšpunkts	8. panta 2. punkta otrā daļa
8. panta 3. punkts	8. panta 3. punkts
9. panta 1. punkta a) līdz e) apakšpunkts	9. panta 1. punkta a) līdz e) apakšpunkts
9. panta 2. punkta pirmais ievilkums	9. panta 2. punkta a) apakšpunkts

▼B

Direktīva 90/679/EEK	Šī direktīva
9. panta 2. punkta otrais ievilkums	9. panta 2. punkta b) apakšpunkts
9. panta 2. punkta trešais ievilkums	9. panta 2. punkta c) apakšpunkts
10. panta 1. punkta pirmais ievilkums	10. panta 1. punkta a) apakšpunkts
10. panta 1. punkta otrais ievilkums	10. panta 1. punkta b) apakšpunkts
10. panta 2. līdz 6. punkts	10. panta 2. līdz 6. punkts
11. panta 1. punkts	11. panta 1. punkts
11. panta 2. punkta otrās daļas pirmais ievilkums	11. panta 2. punkta otrās daļas a) apakšpunkts
11. panta 2. punkta otrās daļas otrais ievilkums	11. panta 2. punkta otrās daļas b) apakšpunkts
11. panta 2. punkta otrās daļas trešais ievilkums	11. panta 2. punkta otrās daļas c) apakšpunkts
11. panta 2. punkta otrās daļas ceturtais ievilkums	11. panta 2. punkta otrās daļas d) apakšpunkts
11. panta 2. punkta otrās daļas piektais ievilkums	11. panta 2. punkta otrās daļas e) apakšpunkts
11. panta 3. punkts	11. panta 3. punkts
12. pants	12. pants
13. panta 1. punkta pirmais ievilkums	13. panta 1. punkta a) apakšpunkts
13. panta 1. punkta otrais ievilkums	13. panta 1. punkta b) apakšpunkts
13. panta 1. punkta trešais ievilkums	13. panta 1. punkta c) apakšpunkts
13. panta 2. līdz 4. punkts	13. panta 2. līdz 4. punkts
14. panta 1. punkts	14. panta 1. punkts
14. panta 2. punkta pirmais ievilkums	14. panta 2. punkta a) apakšpunkts
14. panta 2. punkta otrais ievilkums	14. panta 2. punkta b) apakšpunkts
14. panta 3. līdz 6. punkts	14. panta 3. līdz 6. punkts
14. panta 7. punkta pirmais ievilkums	14. panta 7. punkta a) apakšpunkts
14. panta 7. punkta otrais ievilkums	14. panta 7. punkta b) apakšpunkts
14. panta 8. punkts	14. panta 8. punkts
14. panta 9. punkts	14. panta 9. punkts
15. pants	15. pants
16. panta 1. punkts	16. panta 1. punkts
16. panta 2. punkta a) apakšpunkts	16. panta 2. punkta a) apakšpunkts
16. panta 2. punkta b) apakšpunkts	16. panta 2. punkta b) apakšpunkts
16. panta 2. punkta c) apakšpunkts	16. panta 3. punkts
17. pants	17. pants
18. panta 1. punkts	—

▼B

Direktīva 90/679/EEK	Šī direktīva
18. panta 2. punkts	18. panta 1. punkts
18. panta 3. punkts	18. panta 2. punkts
18. panta 4. punkts	18. panta 3. punkts
19. pants	19. pants
20. panta 1. punkts	—
20. panta 2. punkts	20. pants
—	21. pants
—	22. pants
—	23. pants
I pielikums	I pielikums
II pielikums	II pielikums
III pielikums	III pielikums
IV pielikums	IV pielikums
V pielikums	V pielikums
VI pielikums	VI pielikums
VII pielikums	VII pielikums
—	VIII pielikums
—	IX pielikums